

Анастасія КУЗЬМЕНКО,
orcid.org/0000-0003-1189-1438
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
(Дніпро, Україна) kuzunchik@email.ua

ХАРАКТЕР МОДАЛЬНОСТІ ЄВРОАНГЛІЙСЬКИХ ПІСЕННИХ ТЕКСТІВ

У статті охарактеризовано засоби презентації модальності – модальні слова, модальні дієслова, адже вони мають значення можливості й потреби, що особливо важливо в комунікативному відношенні. Мета статті – описати властивості модальної мережі євроанглійських пісенних текстів. Об'єктом розвідки послуговували євроанглійські пісенні тексти (далі – ЄАПТ), а предметом стала їхня модальна мережа. Модальність у ЄАПТ розпадається на внутрішню й зовнішню з превалюванням першої, яка постає в трьох виявах – імперативі, індикативі та суб'юнктиві. Найбільш затребуваним тут виявляється імператив, а в ньому – наказові речення з уживанням дієслів розумової, мовленнєвої, перцептивно-сенсорної діяльності, дієслів на позначення емоцій, почуття, стану, перебування, руху, азарту, змін тощо. Індикативний модус реалізує реальність повідомлюваного в ЄАПТ за допомогою конструкцій з дієсловами психічної, інтелектуальної, мовленнєвої, сенсорної діяльності, дієсловами бажання, спроби, інтенції, звички, зацікавлення, конструкціями порівняння, дієсловами почуттів, страху / негативного передбачення. Суб'юнктив представлений переважно умовністю в ЄАПТ, яка реалізована реальним і нереальним типами, у той час як контрфактивна умова не характерна для ЄАПТ. Зовнішня модальність ЄАПТ спирається на модальні дієслова та окремі лексичні одиниці. В ЄАПТ актуалізуються такі модальні дієслова, як *can, need, may, could, have to, might, must* та *should* за відсутності інших. Серед лексичних засобів вираження модальності в ЄАПТ використовуються вербалізатори на позначення сумніву, впевненості, міри, довіри; складності виконання дії; подібності до попереднього досвіду. За традиційного поділу модальності є дві схеми – моно- та мультипланова, ЄАПТ такі схеми не властиві. Однак у ЄАПТ трапляється змішана модальна схема – поєднання зовнішньої та внутрішньої модальностей у межах одного тексту.

Ключові слова: євроанглійська, текстова категорія, модальність, внутрішня модальність, зовнішня модальність, пісенний текст.

Anastasiia KUZMENKO,
orcid.org/0000-0003-1189-1438
Candidate of Philology, Associate Professor,
Associate Professor of the Social and Humanities Department
of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs
(Dnipro, Ukraine) kuzunchik@email.ua

CHARACTER OF EUROENGLISH LYRIC TEXT MODALITY

The article describes the means of presentation of modality – modal words, modal verbs, because they have the meaning of possibility and necessity, which is of particular importance in communicative terms. The purpose of the article is to describe the properties of a modal network of Euro-English lyric texts. The object of this investigation is Euro-English lyric texts (EELT), and the subject is their modal network. Modality in the EELT is divided into internal and external with the predominance of the former, which appears in its three manifestations – imperative, indicative and subjunctive. At the same time, the most popular here is the imperative, and in it – imperative sentences using verbs of mental, speech, perceptual-sensory activity, verbs to denote emotions, feelings, state, movement, excitement and change, and others. The indicative mode realizes the reality reported in the EELT for the use of constructions with verbs of mental, intellectual, speech, sensory activity, verbs of desire, attempts, intentions, habits, interests, constructions of comparison, verbs of feelings, fear/negative foresight. The subjunctive is represented mainly by conditionality in EELT, which is realized by real and unreal types, while the counterfactual condition is not characteristic of EELT. The external modality of the EELT is based on modal verbs and individual lexical units. The EELT actualizes such modal verbs as *can, need, may, could, have to, might, must* and *should* with the absence of others. Among the lexical means of expressing modality in EELT, verbalizers are used to denote doubt; confidence; measures; trust; the complexity of the action; similarities to previous experience. According to the traditional division of modality, two schemes – mono- and multi-sphere, EELT do not have such schemes. However, in EELT there is a mixed modal scheme – a combination of external and internal modalities within one text.

Key words: Euroenglish, text category, modality, internal modality, external modality, lyric text.

Постановка проблеми. Для розуміння стану мови та її граматичних форм, фонетичного устрою, структури вокабуляру необхідне комплексне дослідження кожного з явищ мови як результату історичного розвитку, як висновку низки змін і трансформацій. Особливої значущості набуває на сучасному етапі лінгвістики питання еволюції модальності, оскільки модальність є центральною мовною категорією та має універсальний характер. Погоджуємося з О. П. Давидовою, яка зазначає, що модальність пов'язана з важливими аспектами буття й відбиття у свідомості й мові (Давидова, 2014: 76). У лінгвістиці модальність розглядається як мовна універсалія, функціонально-семантична категорія й одна з найголовніших ознак речення (Радченко, 2012: 365). Модальність – функціонально-семантична категорія, яка виражає відношення повідомлюваного до дійсності (Хоменко, 2012: 437–439) і має два своїх вияви – об'єктивний (внутрішня модальність) і суб'єктивний (зовнішня модальність).

Аналіз досліджень. Теоретичною базою розвідки послуговували роботи провідних вітчизняних і зарубіжних фахівців з мовознавства й літературознавства. Питанням дослідження граматики англійської мови займалися Л. С. Бархударов (1965 р.), Л. Л. Йофік (1981 р.) та І. І. Прибиток (2008 р.); більше занурились у граматичні категорії Л. О. Ноздріна (2004 р.); О. П. Давидов (2014 р.), В. В. Радченко (2012 р.), Т. В. Хоменко (2012 р.), які зосередили свою увагу на категорії модальності англійської мови; І. В. Смуцинська (1999 р.) вивчала суб'єктивну модальність.

Мета статті – описати властивості модальної мережі євроанглійських пісенних текстів. *Об'єктом* розвідки послуговували євроанглійські пісенні тексти (ЄАПТ), а *предметом* стала їх модальна мережа.

Виклад основного матеріалу. Модальна мережа конституюється як характеристика тексту в ракурсі реальності – нереальності, об'єктивності – суб'єктивності, дійсності – ймовірності, можливості – необхідності тощо. Модальність явно або неявно висловлює в тексті додаткову інформацію про ступінь обґрунтованості, про його регулятивну або оцінну характеристику, про його логічний або фактичний статус (Смуцинська, 1999: 79).

Виокремлюючи в модальності традиційні внутрішній (об'єктивний) і зовнішній (суб'єктивний) типи, варто зазначити, що аранжування ЄАПТ тяжіє до просторіччя та лінгвальної лаконічності, оскільки домінуючим є об'єктивний тип (66%), тоді як суб'єктивний становить 34%.

Внутрішня модальність ЄАПТ знаходить своє відображення у трьох способах: дійсному (indicative/індикатив), умовному (subjunctive/суб'юнктив) і наказовому (imperative/імператив). Ці терміни пов'язані не лише з морфологічними чинниками (дієслівний спосіб), але й із синтаксичним: індикативна модальність – синтаксичний індикатив, суб'юнктивна модальність – синтаксичний ірреаліс, імперативна модальність – синтаксичний оптатив (Столярова, 1985). Їх актуалізованість у ЄАПТ виявлено в такому співвідношенні: імператив – 54%, індикатив – 38%, суб'юнктив – 8%.

Імперативний модус виражає значення інструкції, вказівки, розпорядження щодо певної дії, для здійснення якої є величезна кількість мовних можливостей (Прибиток, 2008: 37–45). Як одна з форм вираження нереальної модальності імператив позначає нереалізованість дії в момент вираження волевиявлення. У такій своїй іпостасі імператив трапляється в понад половині випадків вживання модальності в ЄАПТ (54%), чого не можна сказати про художні тексти інших жанрів, де його представленість, звичайно ж, значно нижча. Зрозуміло, що імператив відіграє значну роль в модальному аранжуванні ЄАПТ, а тому має в них особливий статус.

Матеріал засвідчує домінування в ЄАПТ імперативності в другій особі (you): *Don't give up | Hold on tight | Find the way | See the light | Don't give up | Hold on tight | Let your love make it right | Don't give up | Hold on tight | Don't let love out of sight | Then you'll never be alone (Modern Talking "Don't give up")*.

Наказовий спосіб (імператив) є конститuentом нереальної спонукальної модальності, в основі якої є заклик до дії (Iofik, 1981: 47–50). Імперативні дієслова, які реалізуються в ЄАПТ, можна умовно поділити на групи: дієслова розумової діяльності (*believe, count (consider), forget, hesitate, hope, imagine, know, remember, trust, understand*); дієслова мовленнєвої діяльності (*bless, call, cry, promise, say, speak, talk, tell*); дієслова перцептивно-сенсорної діяльності (*feel, hear, listen, look, see, taste, touch, watch*); дієслова емоцій, почуття, стану (*hurt, kiss, love, miss, take care, treat*); дієслова перебування (*be, live, stay*); дієслова руху (*come, fly, follow, go, jump, leave, range, reach, return, walk*); дієслова азарту та змін (*change, fail, fight, lose, play, start, try, win*); інші дієслова (*break, bring, burn, celebrate, close, do, get, give, help, hold, make, open, rescue, save, send, set, show, stand, take, tear, thrill, throw, turn, stop, shut, wait, wake up, want, waste*). Серед них найпоширенішими

дієсловами спонування є *come, be, take, give, stop, hold, love, tell, look, say, show, feel, leave, save, cry, jump, close, make, know, hear, call, walk, play, keep* (у спадній послідовності), а також поодинокі трапляються випадки вживання інших акцій.

Імперативний модус реалізує не лише спонування до дії, а й, навпаки, її припинення. Подібне простежується на двох рівнях: лексичному та граматичному. На лексичному рівні заперечна форма презентується антонімією. Так, можна простежити антонімію наказових дієслів у межах певних груп: розумової діяльності (*believe/trust – hesitate, remember – forget*); емоцій, почуття та стану (*treat – hurt*); руху (*come – leave, reach – return*); азарту та змін (*win – lose/fail*) тощо. На граматичному рівні заперечення відображене з допомогою ауксиліарного дієслова та заперечної частки *don't (do not)*. Така форма притаманна діям: *don't want (don't wanna), don't know, don't play, don't cry, don't say, don't be, don't lose, don't treat, don't try, don't give up, don't make, don't break, don't look back, don't wait, don't waste, don't stop, don't go, don't walk, don't tear, don't close, don't call, don't need*. Найактуалізованішими в ЄАПТ є *don't break, don't cry, don't give up, don't look back, don't stop, don't wait, don't waste*, що засвідчує заклик до буремності, мотивування до посилення емоційного стану, бадьорості та сподівань на краще майбутнє без огляду на минулі невдачі й негаразди: *You will always be so strong | Hold on tight to your dreams hold on | You are right, don't give up | 'cause you are young | You are right and you are wrong* (C. C. Catch "Cause you are young").

Подекуди трапляються випадки пом'якшення наказового способу завдяки введенню лексичних одиниць, що має властивість применшення значення дії, стилістичний характер літоти: *I Live for your love. | Oh just set me free. | I Live for your love. | Is it real? | I Live for your love. | Oh just let me be. | I Live for your love. | Cause I need your love to feel* (Bad Boys Blue "I live") – у ЄАПТ таким вербалізатором є прислівник *just*.

Нерідким є також використання *please*: *Oh, ice and fire – together we can shine | Dancing in the danger zone – hearts on fire | Oh, baby – please be mine – I can make it on my own* (Blue system "Nobody makes me crazy") – зазвичай вживається для привернення схильності партнера/подружки, для заклику до налагодження приватних стосунків.

Активно реалізується в ЄАПТ імператив з дієсловом *let* як у 1-й особі однини та множини, так і у 3-й особі однини та множини: *Let's not be the ones outside | Looking at the world go by | Saw*

you standing all alone | Wasted time has gone for good | Play no more, it's understood | Come to the twilight zone, | Let me feel your secret hand | Like a feather on the sand. | Only made of gold | You can make me feel a king | And surrender everything. | A fire can't control (Fancy "Bolero"); *L.O.V.E. | Do you want to ride in my car? | I'm saying L.O.V.E. | Do you want to get down in my car? | So if you want it, you got it, don't let it go. | I'm saying L.O.V.E., L.O.V.E.* (Bad Boys Blue "L.O.V.E. in my car"). Подібні спонування традиційно актуалізуються описовим шляхом за допомогою конструкції «*let* + прямий об'єкт + інфінітив».

В умовах паралельного вживання *let* у функції допоміжного й повнозначного дієслова в ЄАПТ нерідко відбувається поєднання спонування з власним лексичним значенням дієслова *to let*, у результаті чого з'являються «перехідні» випадки, коли важко визначити спрямованість висловлення, а отже, і значення дієслова *to let*: *Dim all the light | And let me hold you so tight | The night is yours and mine | You're lookin' fine | Just tonight* (Modern Talking "One in a million") – дієслово *let*, з одного боку, може мати значення невтручання («дай» чи «не заважай»), а з іншого, позначати ввічливе прохання.

У 1-й особі множини позначається спонування, заохочення до дії: *Come on, come on | From the highway of fools | Come on, come on | We are breaking the rules | Come on, come on | Let's stay together* (C. C. Catch "Midnight gambler").

Об'єктом спонування 3-ї особи традиційно в ЄАПТ стає природне явище, у більшості випадків стихії повітря: *the heavens, the sky, the four winds: Secrets | Power and the glory | We're on the edge of night | I've felt this way before | Let the heavens fall apart | Let the earth fade away* (Sandra "You and I"); фізичне тіло людини – адресата або адресанта (*body*): *I'll keep the candles burning | Let your body melt in mine | I'm living in my, living in my dreams* (Modern Talking "You're my heart, You're my soul") – спонування до близькості; почуття любові та кохання *love*, які також можуть бути замінені займенником *it*. *Tonight | There'll be no darkness tonight | Hold tight | Let your love light shine bright | Listen to my heart* (Bad Boys Blue "You're a woman"). Імператив постає як вираження нерепальної модальності, з одного боку, а з іншого, позначає реальність дії, яка буде неодмінно реалізована реципієнтом.

Особливе значення в ЄАПТ має система поглядів, думок і знань мовця, тому тут має місце й така стратегія викладу, як *індикативний модус*, що трапляється дещо рідше – 38% випадків вживання модальності.

Л. А. Ноздріна зазначає, що індикатив є фоною формою, що свідчить про реальність висловлювання (Ноздріна, 2004: 135). Існування дійсного світу є об'єктивною реальністю, дійсний світ є критерієм правдивості пропозиції (Зеленщиков, 1997: 220). О. П. Давидова розрізняє індикативні конструкції з вживанням дієслів психічної діяльності (*suspect*); дієслів інтелектуальної діяльності (*know, think, believe, understand*) і дієслів мовленнєвої діяльності (*say, explain*) (Давидова, 2014: 78).

Для переконання в реальності повідомлюваного в ЄАПТ використовується більш широкий спектр конструкцій: дієслова психічної діяльності (*regret, hope, believe*): *Nobody taught them etiquette. | So what. They're feeling strong. | And what they think they don't regret. | They're always having fun.* (Bad Boys Blue "Hot girls, Bad boys"); дієслова інтелектуальної діяльності (*know, think, remember, see, rely, count, agree*): *Do you think these tears I cry are tears of joy? | 'Cause my tears are not enough* (Blue System "Sorry Little Sarah"); дієслова мовленнєвої діяльності (*promise, say, tell, swear*): *Lady, I know it will be hard | But it's much harder to ignore. | There is a chance and I'll promise | I won't hurt you anymore. | Hollywood nights were romancing* (Modern Talking "Atlantis is calling"); дієслова сенсорної діяльності (*feel, hear, watch*): *What a heart of fool i'm | My dreams fade away | Oh I know you are my friend | Feel it stronger everyday* (C. C. Catch "Backseat of your Cadillac"); *You can make me feel a king | And surrender everything. | A fire can't control* (Fancy "Bolero"); дієслова бажання (*want/wanna, dream, pray, desire, wish*): *Hey little girl | Don't wanna cause you pain | But the big boys feel no sorrow | Hey little girl | Hey little girl | They're all the same | But they feel no sorrow* (Sandra "Little girl"); дієслова спроби (*try*): *She was so young when she left her home | Back to things like a rolling stone | Rocky said: "She went to America" | She cried some tears, she said goodbye | Wants to go where the eagles fly | Her mother said: "She went to America" | She was alone in a lonely world | On L.A. drive, she met a girl | Sarah said: "Hello America" | I like to see an ocean in the sky | Don't stop me, when I try | I like to dance, catch the wind* (Blue System "When Sarah smiles"); інтенція (*be going to*): *I know how it feels to be all alone. | In the darkness of the gloomy night. | Since you've been gone, | I just close my eyes | And I'm going to start to fantasize* (Bad Boys blue "For your love"); *Two lovers tonight are right, they catch my fall, | I'm going to light that night with you, | I'm gonna be right tonight, I catch your fall, | Two lovers tonight* (Sandra "Two lovers tonight"); звички (*used to*): *Days in blue and nights in fever fall in Chinatown,*

| Flames and light, a silent fire, not a single sound... | (Who used to cry for love?) | Oh time and time again I used to cry for some love, | Tonight... (Sandra "We'll be together"); зацікавлення (*wonder, care*): *I wonder why you didn't call today? | Everytime it rains I start to pray... (Sandra "Lovelight in your eyes");* конструкції порівняння (*be like*): *Oh lover — two hearts beat as one | It's like burning fire | Lover — lady of the dark | Can't you feel the desire | Come with me to a serenade in blue* (Blue System "Two hearts beat as one"); дієслова почуттів (*hate, love*): *In a world of stone | Love'll never be the same | I hate to be alone | Tired of playing games* (Blue System "My bed is too big"); страху / негативного передбачення (*fear, be afraid, be scared*): *You let your heart run where | it wanted to and I feel scared | The more you take me high | You push me down and I get hurt* (Bad Boys Blue "Love me or leave me").

Також індикативній модальності ЄАПТ властиві синтаксичні конструкції з функцією індіференції (*it's nothing, it doesn't matter*): *You're looking through a fire | Computers everywhere | Oh, you're a shotgun rider | Controllers here and there | And you read old loveletters | Drowning in the sea | Oh baby it doesn't matter | Oh you've lost all what you feel | Can you feel my heart? | Baby don't give up | Can you feel my love tonight* (Modern Talking "In 100 years"); сумніву (*it's strange, is it real?*): *Years may come and years may go | Oh heart is high — the heart is low | It's strange and sometimes it makes you blue | 'Cause breaking up, it's hard to do* (C. C. Catch "Heartbreak hotel"); труднощів (*it's hard, it isn't easy*): *Have I ever told you | How good it feels to hold you | It isn't easy to explain | I know I'm really dying | I think I may start crying | My heart can't wait another day | When you touch me I just had to say: | Baby I love you* (Bad Boys Blue "Baby I love you"); згоди (*it's right, that's true, it's true, it's alright*): *S-s-s-soul survivor | it's like a burning fire | He pulls the strings of my deep emotions | Tonight the night it's alright.* (C. C. Catch "Soul survivor"); незгоди (*it's wrong*): *Oh, when you kiss me | Come on feel the fire | Oh, when you miss me | You're my one desire | Do I fall in love? | One night is not enough | Did you sleep all the night? | Oh, I'm not a stupid child | Oh, when you kiss me | Flirting with disaster | Oh, when you miss me | Hearts beating faster | Do I fall in love? | Oh, I need that sweet, sweet stuff | I said: I'm wrong | I can't make it on my own* (Blue system "Is she really going out with him?"); впевненості/зрозумілості (*it's clear, that's for sure*): *Kisses and tears my one and only | Don't be lonely, I'm right here | Kisses and tears will turn a bad dream | To a good thing, it's so clear | Kisses and tears, you worth waiting | That we created with*

our love | Kisses and tears my one and only | Don't be lonely, don't you run (Bad Boys Blue “Kisses and Tears”); належності (*it is worth*): *Is it worth the pain | And would you feel the same | When morning comes | And he's gone* (C. C. Catch “Midnight hour”).

Посилення або послаблення індикативної модальності у ЄАПТ може відбуватися двома шляхами: граматичним (додаванням ауксиліарного дієслова): *I'm not the type of girl to mess around with! | I just called to say: I really love you! | You should have thought of that before! | And girl, I do regret | Every single word that I said* (Bad Boys Blue “How I need you”) або лексичним (додаванням прислівника до дієслова або синтаксичної конструкції). Для посилення або на послаблення свого ставлення до висловлюваного трапляються випадки використання *so, only, enough, really*: *You are dancing in my mind | Take me to the end of time | Cause tonight is the night | Darling, oh you hold me tight | But baby you've got style | When you give that special smile | You've got something that I really love* (C. C. Catch “Jump in my car”).

Суб'юнктивний модус мало властивий ЄАПТ – 8% від усіх випадків модальності. Найактуалізованіший презентор суб'юнктивного модусу в ЄАПТ – це умовний спосіб, який становить близько 77% цього модусу: *Even if the rain... if the rain doesn't come | Even if the rain... if the rain doesn't come... | Yeah, yeah...* (Sandra “When the rain doesn't come”). Умовність у ЄАПТ реалізована реальним і нереальним типами, у той час як контрфактивна умова не характерна ЄАПТ: *Baby, if you try | Holding back the tears | And mend a broken heart | Oh blue eyes, don't cry* (Modern Talking “Don't let it get you down”) – реальний тип умовного речення, що пов'язане зі спробами та намаганням суб'єкта, який має шанс реалізуватися за докладання зусиль реципієнта. Використання подібного типу умови теперішнього часу є проявом передбачення, переконання мовця в евіденціальності подальших подій. І. Р. Буніятова відзначає появу формальної залежності способу дієслова в підрядних реченнях від дієслів головного речення з семантикою, що вказує на ставлення мовця до бажаного, необхідного або можливого факту дійсності, маніфестом якого виступає підрядне речення ще в давньогерманських мовах, коли точка зору суб'єкта на події стає домінуючою (Буніятова, 2004: 20).

Використання умовних дієслів теперішнього часу нереального типу: *Treat me like a child, babe | If my love could shine | Cry for me, my baby | I almost lost my mind | Come and feel my heart babe | Next babe to your heart | Come on, come on baby*

(Blue System “Too young”) надає фантазійності, уявності та образності мовленню експедієнта, що переважно пов'язано з описом емоцій і почуттів закоханих. Специфічним для ЄАПТ є поєднання умовності та метафоричності (“*holding back the tears*”, “*mend a broken heart*”, “*my love could shine*”). Л. С. Бархударов та Д. А. Штлінг зазначають про використання форм умовного способу, характерного для підрядних частин складного речення, після дієслів мовлення, розумової діяльності та емоцій (*to believe, to think, to fear...*) (Бархударов, 1965: 135), що також властиве ЄАПТ, однак з домінуючим вживанням таких дієслів, як *to cry, to think, to explain*. Інші 23% суб'юнктивного модусу розподілені між ймовірністю (*would* з інфінітивом) і бажанням (*wish*).

Зовнішня модальність ЄАПТ (34%) спирається на модальні дієслова й окремі лексичні одиниці. В ЄАПТ зовнішня модальність за використання модальних дієслів більш ніж удвічі (62%) перевищує модальність за використання лексичних одиниць (38%).

В ЄАПТ маніфестуються такі модальні дієслова, як *can, need, may, could, have to, might, must* та *should* за відсутності інших. Серед них найбільшого поширення набуває модальне дієслово *can*, що становить 58% усіх вживаних: *You wasted days and wasted nights | On your way to paradise | Can you hear my heart beating through the night? | You can make it if you try | With your supernova smile | Can you hear my heart beating through the night? | Can you feel my heart crying deep inside* (C. C. Catch “Don't wait too long”) – позначає здатність і вміння, які пов'язані з почуттями, відчуттями та емоціями. Проте в приблизно половині випадків трапляється вживання *can* на позначення сумніву, недовіри або неспроможності завдяки антонімічній формі *can't / cannot / can not*: *Pretty young girl on my mind | Don't you know, know I can't hide | Can't hide my feelings | You're my girl | And you're sixteen* (Bad Boys Blue “Pretty young girl”), де неможливість виконання дії переважно пов'язано з прихованням почуттів, неможливість жити без коханої людини. На позначення здібності й здивування-сумніву також в ЄАПТ трапляється вживання минулої форми – *could* (5%): *Hold me darling, you know | that I really, really love you | Could I ever love you more babe | Than I did before | See you through the eyes of love, my love | I gave everything, how could you | Were too blind to see | But my love is still for you babe | Still I can't explain | Why you ran away | So I ask again have you gonna stay | I feel just the same love might come again | Emotion, emotion* (Modern Talking “Love don't live here anymore”).

Подібне домінантне вживання модальних дієслів на позначення змоги / здатності до виконання дії можна пояснити тим, що мовець намагається переконати у спроможності забезпечити щасливе майбутнє, однак почуття й емоції людини є вразливими, тому ставлення до вчинків одне одного є обережним і непоспішним через певні сумніви й поневіряння, що також обумовлює використання модального дієслова *can (could)*.

Інше серед найпоширеніших у ЄАПТ – дієслово *need* з функцією потреби, необхідності. Воно використовується саме у стверджувальній формі: *I'll never be Maria Magdalena | (You're a creature of the night) | Maria Magdalena | (you're a victim of the fight) | (you need love) | Promise me delight | (You need love)* (Sandra “Maria Magdalena”). Потреба в ЄАПТ переважно полягає в любові, почуттях, перебуванні разом з коханою людиною.

Мало властиве ЄАПТ модальне дієслово *may* (6%) у значенні дозволу, можливості та його форма минулого часу *might* (3%): *A train to nowhere that we are riding. | We're riding over and over again. | A train to nowhere. | And we are gliding. | A way that never may happen again. | A train to nowhere.* (Bad Boys Blue “A train to nowhere”); *Hi! Hi! Hi! We need emotion! | (Love is incurable) | I say Hi! Hi! Hi! Gimme a sign! | We might apologize and we might realize | Hi... Hi... | Hi! Hi! Hi! We need emotion! | (Love is incurable) | I say Hi! Hi! Hi! Gimme a sign!* (Sandra “Hi! Hi! Hi!”).

Радше як виняток трапляються випадки актуалізації таких модальних дієслів, як *have to* (3%) на позначення примусовості, *must* (2%) у значенні повинності та *should* (1%) як рекомендація, порада на майбутнє.

Натомість є модальні дієслова та звороти, не властиві ЄАПТ, серед яких *dare, shall, to be to, ought to, had better, to be to, to be supposed to, to be permitted to, to be allowed to*.

Так, завдяки модальним дієсловом мовець висловлює власне ставлення до виконуваної дії, що свідчить про наявність у ЄАПТ суб'єктивної (внутрішньої) модальності, представлені модальними дієсловами на позначення здатності, потреби й можливості / дозволу в більшості випадків, а також поодинокі – примусу, обов'язку, рекомендації.

Поряд із зазначеними дієсловами зовнішню модальність представляють слова, словосполучення, вигуки, що висловлюють емоційний стан людини й тим самим її ставлення до того, про що йдеться (Шапочка, 2011: 78).

Серед лексичних засобів вираження модальності в ЄАПТ використовуються вербалізатори на

позначення: сумніву (*maybe*): *Baby, come save me | From pain and from fear | Maybe I'm crazy | Still dreaming you are here | No more tears my baby | I cry for you | No more fears, oh maybe | I'm missing you* (Modern Talking “Like a hero”) – ставлення мовця до змісту повідомлюваного як до передбаченої можливості; впевненості (*sure, really*): *And do you really care | As long as he is there | In your midnight hour* (C. C. Catch “Midnight hour”). Модальне слово *really* посилює висловлювання на предмет його емоційної підтримки й упевненості в сказаному; міри (*much, too, little, nearly, pretty, quite, totally, only, just, enough*): *The sun was going down | Oh, going down | Too proud to cry – | Oh she was sad | There's no friend – oh, it's a drag | The sun was going down | The sun was going down | Oh, going down | That is deep emotion | Like a fire in the rain | That is devotion but | You cannot kill the pain* (Blue System “Better than the rest”); довіри (*true, right, wrong*): *You think you know me | But you're wrong | To late for questions | When I'm gone | So if you're hear me I'll explain | I need your confort | Not you're blame* (Sandra “Change your mind”); складності виконання дії (*simply, hard*): *You broke my heart without a warning | When you simply told me goodbye | Wanna know | Every reason why | So was it me who did you wrong? | Why can't I keep your loving alive? | Please let me know | What can I do?* (Bad Boys Blue “Rain in my heart”); подібності до попереднього досвіду (*so, like*): *Hey you, my words are true | Do you feel my love, oh, like I do? | Ooh I wanna yes I wanna | Give my heart to you* (C. C. Catch “Summer kisses”).

За традиційного поділу модальності дві схеми – моно- та мультипланова, варто зазначити, що ЄАПТ подібні схеми не властиві ні в межах зовнішньої, ні в межах внутрішньої модальності.

Натомість, в ЄАПТ трапляється **змішана модальна схема** – поєднання зовнішньої та внутрішньої модальностей у межах одного тексту: *I just can't hide my feelings | It's just the way I am | This love has such a meaning | We'll make it if we can* (Blue System “It's all over”). Репрезентантами внутрішньої модальності у такому випадку є суб'юнктив-умовність *if we can*, а зовнішня модальність актуалізується модальними дієсловами *can't* та *can*, а також лексичними одиницями *just, such*. У цьому тексті існує ланцюгова залежність, де неспроможність породжує умовність, а умовність своєю чергою надає подальші можливості. Розглянемо також: *I don't know if it's wrong, I don't know if it's right | But if your love is true there's no taboo | (Girl, understand) | I don't know if it's wrong | (Girl, I need you) | I don't know if it's right |*

(*Girl, I love you*) | *But if your love is true there's no taboo* (Sandra "No taboo"). У цьому тексті співіснують суб'юнктивний модус, виражений умовою теперішнього часу реального характеру (*if your love is true*) та індикативний (*I don't know*), а також наявне інсайдне існування індикативу (*it's wrong; it's right*) в умовному суб'юнктиві (*if it's wrong; if it's right*). Таке поєднання висвітлює специфіку сприйняття оточення – злуку реального й уявного, посилене ставлення мовця зовнішньої модальності лексичний засіб довіри *true*.

Висновки. Найбільш затребуваним виявляється у ЄАПТ імператив, а в ньому – наказові речення з уживанням дієслів розумової, мовленнєвої, перцептивно-сенсорної діяльності, дієслів на позначення емоцій, почуття, стану, перебування, руху, азарту та змін тощо. Індикативний модус реалізує реальність повідомлюваного в ЄАПТ за допомогою конструкцій з дієсловами психічної, інтелектуальної, мовленнєвої, сенсорної діяльності, дієсловами бажання, спроби, інтенції, звички, зацікавлення, конструкцій порівняння, дієслів почуттів, страху / негативного передба-

чення. Суб'юнктив представлений переважно умовністю в ЄАПТ, яка реалізована реальним і нереальним типами, у той час як контрфактивна умова не характерна ЄАПТ. Зовнішня модальність ЄАПТ спирається на модальні дієслова та окремі лексичні одиниці. В ЄАПТ актуалізуються такі модальні дієслова, як *can, need, may, could, have to, might, must* та *should* за відсутності інших. Серед лексичних засобів вираження модальності в ЄАПТ використовуються вербалізатори на позначення сумніву *maybe*; впевненості *sure, really*; міри *much, too, little, nearly, pretty, quite, totally, only, just, enough*; довіри *true, right, wrong*; складності виконання дії *simply*; подібності до попереднього досвіду *so, like*. За традиційного поділу модальності дві схеми – моно- та мультипланова, ЄАПТ не властиві подібні схеми. Однак у ЄАПТ трапляється змішана модальна схема – поєднання зовнішньої та внутрішньої модальностей у межах одного тексту.

Перспективним вбачаємо дослідження євроанглійських пісенних текстів на предмет їхнього стилістичного аранжування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бархударов Л. С., Штлинг Д. А. Грамматика английского языка. Москва : Высшая школа, 1965. 428 с.
2. Буніятова І. Р. Становлення складнопідрядних речень в давньогерманських мовах (IV–XIII ст. : автореф. дис. ... док. філол. наук : 10.02.04 «Германські мови». Київ, 2004. 32 с.
3. Давидова О. П. Модальність тексту та засоби її вираження. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Вип. 44. 2014. С. 76–79.
4. Зеленщиков А. В. Пропозиция и модальность. Санкт-Петербург : СПбГУ, 1997. 244 с.
5. Ноздрин Л. А. Поэтика грамматических категорий: курс лекций по интеграции художественного текста. Москва : ТЕЗАУРУС, 2004. 212 с.
6. Прибыток И. И. Теоретическая грамматика английского языка. Москва : Академия, 2008. 384 с.
7. Радченко В. В. Модальність як багатоаспектна лінгвістична категорія. *Сучасні напрямки лінгвістичних досліджень міжкультурної комунікації та методики викладання іноземних мов*. Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2012. С. 365–367.
8. Смуциньська І. В. Категорія суб'єктивної модальності як показник індивідуально-оцінної картини світу. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 1999. Вип. 2. С. 76–81.
9. Столярова І. В. Модальна характеристика ввідного компонента в современном русском литературном языке : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Русский язык». Ленинград, 1985. 196 с.
10. Хоменко Т. В. Трактатування категорії модальності в сучасній лінгвістиці. *Сучасні напрямки лінгвістичних досліджень міжкультурної комунікації та методики викладання іноземних мов*. Житомир : Вид-во Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2012. С. 437–439.
11. Шапочка Н. В. Вербалізація концепта HANDWERK в текстах немецких народных песен. *Нова філологія* : зб. наук. праць. Запоріжжя : Запорізький нац. університет, 2011. Вип. 46. С. 73–76.
12. Iofik L. L. Readings in the Theory of English Grammar. Leningrad : Prosveschenye, 1981. 223 p.

REFERENCES

1. Barkhudarov L. S., Shtlynh D. A. (1965). *Hrammatyka anhlyyskoho yazyka* [The English language grammar]. M.: Vysshaya shkola. 428 s. (in Russian).
2. Buniyatova I. R. (2004). *Stanovlennya skladnopidryadnykh rechen v davnohermanskykh movakh (IV–XIII st.)* [Formation of compound sentences in the ancient Germanic languages (IV–XIII century): avtoref. dys. ... d.filol.n.: spets. 10.02.04 – Hermans'ki movy. K. 32 s. (in Ukrainian).
3. Davydova O. P. (2014). *Modalnist tekstu ta zasoby yiyi vyrazhennya* [Text modality and means of its actualization]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho un-tu "Ostrozka akademiya"*. Ser. Filolohichna. Vyp. 44. S. 76–79. (in Ukrainian).
4. Zelenshchikov A. V. (1997). *Propozytsyya y modalnost* [Propozition in modality]. SPb. : SpbHU. 244 s. (in Ukrainian).
5. Nozdryna L. A. (2004). *Poetyka hrammatycheskykh katehoryy* [Poetics of grammar categories] : kurs lektsyy po yntnehratsyy khudozhestvennoho teksta. M. : TEZAURUS. 212 s. (in Russian).

6. Prybytok Y. Y. (2008). *Teoretycheskaya hrammatyka anhlyyskoho yazyka* [Theoretical grammar of the English language]. M. : Akademyya. 384 s. (in Russian).
7. Radchenko V. V. (2012). *Modalnist yak bahatoaspektna linhvistychna katehoriya* [Modality as multiaspect linguistic category]. Suchasni napryamky linhvistychnykh doslidzhen mizhkul'turnoyi komunikatsiyi ta metodyky vykladannya inozemnykh mov. Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU im. I. Franka. S. 365–367. (in Ukrainian).
8. Smushchynska I. V. (1999). *Katehoriya subyektivnoyi modalnosti yak pokaznyk indyvidualno-otsinnoyi kartyny svitu* [Category of subjective modality as a feature of individual-assessment of the world picture]. Movni i kontseptual'ni kartyny svitu. K. : KNU im. T. Shevchenka. Vyp. 2. S. 76–81. (in Ukrainian).
9. Stolyarova Y. V. (1985). *Modalnaya kharakterystyka vvodnoho komponenta v sovremennom rusском lyteraturnom yazyke* [Modal characteristics of introductory component in the modern Russian literary language]: dys. ... kand. fylol. n. : 10.02.01 «Russky yazyk». L. 196 c. (in Russian).
10. Khomenko T.V. (2012). *Traktuvannya katehoriyi modalnosti v suchasniy linhvistytsi* [Defining category of modality in modern linguistics]. Suchasni napryamky linhvistychnykh doslidzhen mizhkul'turnoyi komunikatsiyi ta metodyky vykladannya inozemnykh mov. Zhytomyr : Vyd-vo ZHDU im. I. Franka. S. 437–439. (in Ukrainian).
11. Shapochka N. V. (2011). *Verbalizatsyya kontseptu HANDWERK v tekstakh nemetskykh narodnykh pesen* [Verbalization of the concept HANDWERK in German folk lyric texts]. Nova filolohiya : zb. nauk. prats'. Zaporizhzhya : ZNU. Vyp. 46. S. 73–76. (in Russian).
12. Iofik L. L. (1981). *Readings in the Theory of English Grammar*. Leningrad : Prosveschenye. 223 p.